

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

Un număr singuratic
10 filer.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sâmbătă.

—
Inserate după învoială

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Reunirea bisericilor românești.

Au fost mulți în trecut și vor fi poate și astăzi unii, cari dezbină bisericile pe tema purgatorului sau a locului curățitor, decretându-l drept o pedecă a împreunării bisericilor. Credem că astăzi nu mai e delipsă să insistăm asupra acestei chestii, devremece însuși unul dintre cei mai de seamă teologi de astăzi ai bisericii române ortodoxe din Ardeal Dr. N. Bălan s'a exprimat prin anii trecuți (în broșura sa „In chestia reunirii bisericilor”, Sibiu, 1909, pag. 17), că în privința chestiei purgatorului „deosebirile ar fi mai ușor de aplanat, cu atât mai virtos, că papa și teologii săi, pe timpul sinodului dela Florența, făcuseră multe concesii”.

Și în ce ar sta oare deosebirea între credința bisericii orientale față de menirea celor repausați, după moarte, și între învățătura bisericii apusene despre locul curățitor?

Ambele biserici cred în mod nestrămutat, că sufletul omului, după moarte, ajunge ori în raî, ori în iad; tertium non datur. Ambele biserici cred și aceea, că ceice ajung odată în iad nu se mai pot deacolo mîntui, fiind iadul locul *osîndeî de veci*; deci celor ajunși acolo nu le mai putem nici noi ajuta, măcar toată lumea să se roage și să aducă jertfe pentru sufletele lor.

Dar se naște întrebarea, oare ce senz atribue biserica orientală și cea apuseană liturgiilor, pomenelor, rugăciunilor și faptelor bune ce se fac de cei vii pentru morți,

dupăce celor ce ajung în iad, nimic nu le folosește, ear ceice ajung în raî, n'au lipsă de ele?

Pentru a nu ajunge în contrazicere, și una și alta dintre biserici e silită să primiască învățătura despre existența locului curățitor, sau a unei stări unde ajung sufletele acelor, cari mor ce e drept în grația lui Dumnezeu, dar nu sînt încă detot curați, fiindcă nu și-au ispășit detot păcatele pănăce au fost în viață, ori cari au murit fiind atinși numai de păcate ușoare.

Biserica apuseană și-a definit solemn credința aceasta în soborul ecumenic dela Florența alături cu biserica orientală. În acest sobor reprezentanții bisericii orientale au avut ocaziunea a cunoaște, cit de perfect conglăuesc învățăturile sfinților Părinți vechi, orientali și apuseni, în privința doctrinei despre locul curățitor. Și într'adevăr și astăzi ceice dispută asupra chestiei purgatorului, nu într'atita despre esența chestiei, ci mai mult asupra nume lui se ceartă, căci în vremece biserica neunită nu are voe a primi purgatorul, în același timp primește un al doilea *iad*, din care te poți mîntui prin liturgiile, rugăciunile și faptele bune ale celor vii. Spre pildă sinodul de Ierusalim decretează: „Sufletele oamenilor căzuți în păcate mortale și *cari în timpul morții* nu s'au desnădăjduit, ci încă înaintea despărțirii de viața actuală s'au pocăit, decît n'au că apucat a aduce vre-un rod de pocăință, sufletele unor astfel de oameni se pogoară în iad și sufer pedepse pentru păcatele făcute de dinșii, fără însă a se lipsi de nădejdea ușurării de ele. Eară ușurare primesc ele după nemărginita bunătate prin

rugăciunile preoților și prin binefacerile ce se săvîrșesc pentru cei morți; și mai cu seamă prin puterea jertfei celei fără de sînge”. (Articolul XVIII între decretalele sinodului de Ierusalim, Cf. Melchisedec, Biserica otodoxă în luptă cu protestantismul, pag 105).

Și mai clar învață „Mărturisirea ortodoxă: „Cu adevărat mulți din păcătoși se vor mîntui de legăturile iadului... ei se vor mîntui cu binefacerile celor vii și cu rugăciunile cele pentru dinșii ale Bisericii, și mai ales cu jertfa cea fără de sînge... După moarte sufletul nu poate să se mîntuiască și să se pocăiască, și să facă vreun lucru, cu care să se poată mîntui de legăturile iadului, și numai sfintele liturghii, rugăciunile și milosteniile ce se fac de către cei vii pentru dînsul acelea îi folosesc foarte mult și de legăturile iadului îl izbăvesc”. Cf. „Mărturisirea ortodoxă” (tipogr. cărț. bis.) București, 1899, pag. 68-69, întrebarea LXIV.)

Acum judecați, onorați cititori, deosebește-se oare în ceva această învățatură a bisericii ortodoxe de către învățătura bisericii catolice despre purgator?

Nu cred să se afle vreun creștin ortodox, care să afirme că iadul acesta din care te poți izbăvi prin rugăciunile celor vii și prin liturghii, ar fi identic cu iadul acela pe care Hristos îl declară de loc al osîndeî de veci; așadară numai prin numire se deosebește purgatorul catolicilor de locul de curățire al ortodoxilor. Intreb deci încă odată pe cei interesați, și pe toți frații de bine: cade-se oare ca pentru o atît de mică deosebire să fim veacuri dearîndul răzniți în două tabere:

FOILETON.

O patimă.

De Ion Agîrbiceanu.

De zece ani moșneagul și baba lui trăiesc singuri în căsuța lor de birne. Cît tîn zilele lucrătoare în casa bătrînilor e pace și bună înțelegere. Dar cînd se apropie Dumineca, sau vr'un praznic, baba caută cearta cu lumînarea. Moșneagul tace, clatină din cap, și picăe din luleaua lui scurtă și afuună. Sîmbătă seara nu-i bun rătezul, nu se închide bine porțița, de-o tot deschid cîni satului. Sîmbătă seara nu-s lemne cum se cade pentru foc, sburdă vițelul prin grădină, pintre legumi, nu-i un crițar pentru sare. Și bătrîna se poartă amărită prin curte, prin casă, cu mîinile în șolduri și zice: „Vai Mitule, Mitule!” Și umbletul ei din potolit, cumu-i peste săptămînă, se face tot mai iute, de par'că stă s'o doboare un vînt nevăzut cînd la dreapta, cînd la sînga. Trece pela vreascuri prin grădină, pela vițel, ofînd mereu și zicînd: „Ce mai om, ce mai om!” Și vreascurile-s tot așa de uscate ca și peste săptămînă, porțița se închide tot așa de bine, și vițelul de scapă în grădină e că-i lasă anume baba. Și cînd moșul dă trei crițari de sare, bătrîna-i aruncă și zice: „Cu atîta ce să cumpăr?” Și de zece ani n'a cumpărat sare decît de trei bani.

Sîmbătă seara baba gălă cina tîrziu, dupăce blastămă de multeori focul, apa și vîntul. Focul, pentrucă se aprinde în silă: trei chibrite pănă dă flacăra; apa, căci e departe fîntîna: vîntul, că-i aduce fumul în ochi, de-o ustură ochii. Se blastămă pentrucă-i ciudă pe moșneag, el șade pe un scaunel și picăe din drăcia lui, și nu-i așîa focul nu-i aduce apă, și stă nepăsător la durerile bătrîniî. Și Sîmbătă seara, pănă gată cina, baba se gîndește cu plăcere cit i-o fi de greu moșneagului, dupăce va muri ea.

Cu sila inghite, Sîmbătă seara, trei bucături. Nu poate mîncea; i-se pune un nod în pept de i-l astupă. Și, o roade mereu la inimă, cînd îl vede pe moșneag cum soarbe de cu poftă. Și-i pare că nu se mai satură: „Uf, zice ea cum poate un om să mînce atîta”.

Moșneagul tot tace, dar de-i iese bătrîna cu vorba asta în față, pune lingura de lemn pe masă, privește la babă, încruntat, și-i zice:

— Tu, muere, vezi-ți de treabă. Mîncă și tu!

— Da cu nu pot.

— Dacă nu poți, tacă-ți fleanca.

Și-i tace. Baba se ridică dela masă, își tîrăe cizmele grele peste prag și iese în curte.

Și se gîndește: erî seară, alaltăseară, am mîncat și eu la cină. Săptămîna întregă moșul a fost om de omenie, ș'am trăit în pace. Ear acum mă tulbură cu venin.

Seara, în zilele lucrătoare, cei doi bătrîni își zic deodată ocinașele. Se apleacă înaintea icoanei Sf. Neculai, și multă vreme se aude un mormăit ciudat în întunerecul casii. Povestesc rar, pănă tîrziu, că nu prea au parte de somn.

Sîmbătă seara baba se culcă fără ocinași. Se lășă gemînd în păcelul de lingă sobă. Moșul o aude cum geme, deschide încet ușa și iese în curte. Dupăce-și fumează luleaua, își descopere capul, privește la stele și începe: „Doamne Isuse Christoase Dumnezeul nostru”. Și-și isprăvește ocinașele în curte, intră apoi, se culcă pe ladă, și baba tot mai geme.

— Ce ai tu, muere? o întrebă tîrziu.

— Mă doare capul. Valeo, cum mă doare capul.

— Te doare-un drac. Vezi-ți de somn, și lasă-mă să dorm.

Sîmbătă seara, baba are regulat durere de cap. Asta o prea știe moșneagul. Și mai știe că dimineața, Duminecă dimineața, baba e bolnavă în toată legea.

La biserică toacă des de dimineață. Dumineca și în sărbători. Moșul se scoală devreme se îmbracă de praznic, și cînd trag clopotele mai întăi, deschide ușa.

Atunci, din păcel, în toată Dumineca dimineața, bătrîna începe: „Valeo, valeo! Petrică, stai acasă! Petrică, nu te duce. Că pănă vii mă afli

Să nu fiu rău înțeles. N'am pledat nicicând și nici prin aceste rînduri nu agît Doamne ferește, pentru una sau pentru alta dintre bisericile noastre, ci am zis și voi zice totdeauna: nu-i păcat de Dzeu să ne lăsăm de bună voe despărțiți în două tabere?

Virgil Pop.

La fusionarea „Nerei” cu „Albina”.

Din convocătorul adunării generale al „Nerei” pe 19 crt. väd. că aceasta propune fuziunea ei cu „Albina” sub condiția: că aceasta se socoată și primiască acțiunile „Nerei” cu 125 cor. una, ear „Nera” se socoată și primiască cu 420 cor. o acție a „Albinei”.

Relațiunea aceasta fixată pentru socoțirea prețului unei acții a ambelor institute, ce trebuie să se ia ca punct de plecare la fuziunea lor, nu e în folosul acționarilor „Nerei”, deci nu e justă și echitabilă, și eată de ce:

„Nera” are 90.000 cor. capital de acțiuni, și 61.022 cor. fonduri de rezervă, adică acestea fac ceva peste 2/3 din capitalul de acțiuni; dincontră „Albina” are 3.000.000 cor. capital de acțiuni și 1.318.985 cor. fonduri de rezervă, vasezică ceva mai puțin de jumătate din capitalul acționar. Valoarea nominală a unei acții dela „Nera” e de 100 cor. ear dela „Albina” de 200 cor., socotit însă prețul acțiunilor și după fondurile de rezervă, în cazul acesta prețul unei acții dela „Nera” e de 161 cor. ear dela „Albina” de 288 cor. Rezultă prin urmare că cel puțin 2 acții de ale „Nerei” fac o acție a „Albinei”. Socotind însă prețul acțiilor ambelor institute, după dividendele ce le-au dat până acuma, se știe, că „Nera” a dat până anțerț tot cite 8%, și numai anul trecut a dat 6%, ear „Albina” a dat tot cite 14% și în cei 2 ani din urmă a dat și ea numai 10% și, dacă urcă capitalul de acțiuni la 6.000.000 cor. cum se proiectează, atunci sigur va da și ea numai 5 — 6% dividendă.

Că „Nera” a dat anul trecut numai 6% provine de acolo, că comunele din Almăj, în urma potopului din 1910, au suferit pagube mari și la tot cazul „Nera” a avut și are multe procese în curgere, prin urmare și interese restante după pretensiile impro-

cesuate. Aceasta însă nu va să zică, că după cîțiva ani bunî să nu se urce earășî dividendă la 8%.

Bonitatea acțiilor nu se consideră însă numai după capitalul de acțiuni, după fondurile de rezervă și mărimea dividendelor, ci și după modul cum un institut își plasează banii, și dela multe alte condiții cari nu încap în cadrul acestor șiruri. „Nera” ar fi putut da și devinde mai mari de 8%, dar a avut în vedere, să dea poporului bani ieftini, fără multe spese. Aceasta se vede și din bilanțul pro 1911, căci la suma de 764.815.27 K. de active, subtrăgînd din ele numărulul cassei de 6051 K. 62 fil., și prețul casei institutului de 43.258 K. 11 fil., cari sînt averi așa zicînd la mină, se află în cambii de bancă neîntabulați 559.855 K, adică 5/7 părți din active, și numai 64.200 K. 59 fil. în împrumuturi hip. și efecte, ear 46.995 K 24 fil. în realități puse spre vinzare, va să zică: abia ceva peste 1/7 partea a activelor e asigurată prin intabulare, dincontră partea de 5/7, de 559.855 K. e lăsată la buna credință ce o are direcțiunea „Nerei” în datașii ei cu cambii: acceptanți și jiranți.

Dacă „Nera” ar fi întabulat împrumuturile acordate, fără îndoială ar fi avut și ea mai mult credit la institutele mari de bani, și ar fi putut face un revirement, și prin urmare și un profit mai mare. Ea însă aceasta n'a făcut-o, dar înlocul ei au făcut-o alte institute, spre binele orî răul poporului, e altă întrebare? Acționarii „Nerei” și ai „Albinei” trebuie să țină în vedere, că au deja un teren bun și bine pregătit pentru o dezvoltare prosperană a facerilor de bancă.

Deci din aceste puncte de vedere ar fi just și echitabil ca „Albina” să socoată și primiască de bază la fuziunea ei cu „Nera” acțiunile acesteia cu 150 coroane, adică 2 acții pentru una a „Albinei”, rămînd acționarilor „Nerei” să împartă profitul pe anul 1611 între ei cu 6% de acție. În cazul că „Albina” n'ar fi aplicată să primiască condițiunea aceasta, atunci ar trebui să se urce capitalul de acțiuni al „Nerei” la suma de 200.000 cor. dînd „Albinei” preferința să ia acții de 110.000 cor. și anume 125 cor. de acție, și dacă dînsa nu voește, să le ia acționarilor vechi și să se modernizeze direcția „Nerei”.

Acestea sînt vederile mele în afacerea fuzionării institutelor numite, favorabile ambelor părți.

Ioan Lințu,
acționar al „Nerei”.

Dela un alt acționar al „Nerei”, primim vestea îmbucurătoare că fuziunea e pe cale a se face, nu cu „Albina”, ci cu „Oraviciana” din vecinî, care avînd interese economice în „Valea Almăjului”, e înclinată a oferi avantajii mai mari... Vederemo la adunarea de poimîne.

(N. Red.)

IGIENĂ.

Incălzirea camerei.

Mulți sînt falosi că dorm în chilie rece. Și n'au dreptate! Principalul e să avem aer curat și cînd dormim. Noaptea să exhaleze corpul bioxid corbonic. Cucît e mai curat aerul, cuatît mai recreator e somnul. În camera neîncălzită, însă, aerul nu se prea împrospetează, nicî cînd ținem o fereastră întredeschisă. Învremece încălzim puțin odaea de durmit, aerul dinlăuntru e binișor mai cald decît aerul dinafară, și prin urmare aerul rece de noaptea năvălește mai puternic prin porii păreților și prin crepăturile ferestrelor înlăuntru, răsfiind aerul dinlăuntru cel stricăt prin resuflare. Și cînd mai deschidem, mai mult orî mai puțin — dupăcum e vremea p'afară — și citeo aripă a ferestrelor de sus, avem cită-i noaptea aer curat. Dar și mai cu efect e aerisirea cînd și găurile dela ușa sobei (cuptorului) rămîn deschise, deoarece în acel caz aerul folosit îl absoarbe coșul cel cald, promovînd astfel năvălirea aerului rece dinafară. Decî camera de durmit are să fie încălzită până la 12—15 gr. Celsius. Unde sînt copii mici, cari se destrucă ușor, e cuatît mai delipsă să fim cu grijă. Chiar și locul unde e așezat patul e de importantă. Pela colțuri nu prea circula aerul. Deacea se găsește în locuințe igratioase (umede) mucegași și insecte. Chiar și fereastra deschisă toată noaptec ajută puțin în asemenea cazuri. Capătiul trebuie să stea liber; numai atunci inspirăm prin resuflare aer curat. Prin întoarcerea pernelor și în voiaj putem să ne ajungem acest scop.

S.

tapână. Valeo, ce tăieturi. Ca limbî de săbir”. Și geme și geme.

Moșneagul se oprește pe-o clipă în ușa.

— Tu muere, vezi și te scoală și vino la biserică.

Om bătrîn, e păcat să te apuce trasul clopotului în pat.

— „Valeo, Petrică, dar nu pot. Staî și tu acasă. Staî numai astăzi”.

— Ei mă gîndiam, mai demult că tu ai să-ți perzi mințile. Să mă îndemnî tu, muere cu un picior în groapă, să nu merg la sfînta biserică!”

Și moșul se duce încet pe drum, spre biserică din deal.

Cît ce a închis ușa, baba sare sprintenă din păcel și iute se gată de biserică. Și până se primenește, până își aduce calapărul din grădină, vorbește mereu, cu ciudă: „Vai păgînul! Ce să mă știu face cu el? Azi ear nu mai dă peacasă. Azi ear nu vine la prinț. Azi ear se îmbată. Își face cruce cînd deschide portița, zice-un „Doamne ajută” și pornește și ea la biserică.

N'a lipsit odată în cești zece ani din urmă, earna-vara. Ci Petrică-i mîncă toate sărbătorile, și nu vine acasă până seara tîrziu. Drumul până la biserică se gîndește mereu la povara zilelor de praznic, dar cînd să pue piciorul pe cea dintăi treaptă de lemn la biserică, zice cu glas tare:

„Doamne eartă-ne. Sfîntă Maică Preceastă!” Și-și face o cruce largă.

Dumineca și în zilele de praznic baba mîncă singură; își poartă pașii grei prin casa pustie; mai iese la poartă să stea de vorbă c'o vecină. Dar ziua e grozav de lungă. Și ea, într'o Duminecă, îmbătrînește cu un an. Decuvreme se pune la geam și caută pe uliță înjos. De cite-orî vede, prin negura înserării vr'un om că vine clătîndu-se, își zice: „eacătă-l”. Ci moșneagul vine totdeauna tîrziu.

În zilele lucrătoare nu gustă băutură, dar în zilele de praznic îndată după liturghie se înfundă în crîsmă și beau rachiu sfînd de povești cu oamenii.

Cînd vine, abia găsește clanța. Și cînd trece pragul, bătrîna ostează ușurată. Însfîrșit s'a isprăvit chinul care o muncește de Sîmbătă seara.

— Doamne, măî Petrică, îi zice, punîndu-i bucatele pe masă, de ce nu vii tu baremî să mîncî cînd ies oamenii dela biserică. Apoi să mergî la crîsmă. Moșneagul vorbește greoi. I-se încurcă limba.

— Asta-i o patimă, tu muere. Las-o și tu, las-o încurcătă. Baba o lasă, și încurînd încep să se sfatuiască ce vor lucra mîne, Lunî. Și baba pe-o săptămînă e liniștită.

O modă americană.

Americaniî tot Americanî, chiar și cînd e vorba de sexul frumos: țin să fie originali în toate, reușînd să fie mai mult ciudați, să uniască prin năzdrăvenie și bizarerie.

Vedeți Europeenele se întrec a crea cit mai multă grație și eleganță, cit mai mult farmec și șic, cit mai multă artă și rafinament în toaletă, în rochiî, în sutele de delicioase, nimicuri cari alcătuiesc feminitatea.

În Europa — lume veche, și reacționară, ce să-i faci! — femeia prin inteligență, spirit, fantazie, prin contribuția modei, a ajuns o adevarată viziune de artă.

Vorbesc de femeile, cari prin o supremă cochetărie și ambiție, în a remîne femei, nu de feministele cari vor să usurpe rolul bărbaților.

Americanele — femeile cari nu găsesc niciodată mijlocul să risipiască formidabilul supravînit al bărbaților — și au pus fantezia la contribuție să născociască ceva în materie de modă. Și au inventat!

Au inventat într'adevăr ceva fenomenal, care nu poate decît lămuri pe europeanca pasi-onată de grație, de șic și frumos.

Femeile frumoase au început să poarte portretul îndrăgostitului... pe ghete!

ECONOMIE.

Ingrijii pomii.

Acum earna pomii tineri trebuie înfășurați cu trestie, sau oculiți cu spinii, apărându-i astfel încontra epurilor, cari rod coaja. Precauția aceasta să o avem în vedere și atunci, cînd grădinile cu pomi au gard bun și destul de înalt în jurul lor. Dacă în anul prim al sădirii pomilor e secetă, trebuie udați odată sau de două ori. În urma ploilor de primăvară sau de vară e bine se acoperim pămîntul în jurul pomilor cu buruene sau cu fin, ca să rămînă timp mai îndelungat umed, astfel ne vom cruța lucrul de a uda.

Coroana pomilor trebuie examentată cu deamăruntul în fiecare primăvară. Dacă vedem, că ramurile să încrucișează, ori să freacă unele de altele, ori cresc înspre înăuntru coroanei, trebuie tăiate.

Cărășanu.

CRONICA.

† Ana Manciu

Tinara soție a notarului *Nicolae Manciu* din *Ticvanul-mare*, odrasla a unei familii fruntașe din ținutul nostru, chinuită de un morb îndelungat, neîndurător, a încetat din viață Joi în zorile zilei în vîrstă de 25 ani. Inmormîntarea i-se face astăzi în satul ei natal *Ciudanovița*. O deplînge nemîngăiatul ei soț, mama ei văduva preuteasă *Maria Toader*, fratele ei preot *Ion Toader*, sora ei notăreasa *Lucreția Popovici* (Ilidie) și alte număroase rudeni, prietini și cunoscuți. Doarmă lin! Transmitem intristatei familii sincere condoleanțe!

Concertul „Reuniunii rom. de cîntări și muzică” din localitate ce s'a dat Joi seara în sala otelului „Coroana Uug.” pelîngă toate împrejurările nefavorabile, a avut totuși un succes relativ destul de bun. Producția, ca întotdeauna, a fost la înălțime. Toți ceice au avut roluri, s'au achitat demn și spre mulțumirea generală. Afîi corul, cît mai virtos scena „Pătulita” (?) predata de d-nul *Al. Lazăr* și „Cei doi voinici” duet comic, predet de dd. *Dr. Nic. Hubianu* și *M. Tîsmonariu*, au stîrnit ris în hohot și complăcere generală. Tot astfel și comedia „Pălăria ciasornicarului”, în cari au avut roluri d-șoarele *Ana Zarcu*, *Iustina Giuchici* și dd. *Al. Lazăr*, *I. Petru*, *D. Buna* și *I. Purgariu*, a fost interpretată și jucată cît se poate de bine.

Joi trecută s'a dat la „Cercul intim” din *Turnu-Severin* o cină în onoarea prof. *I. St. Paulianu*, conducătorul societății „Doina”, cu care ocazie căpitanul *Rudolf de Artner* a inmanuat harnicului maestru o statueta de bronz, reprezentînd „Inspirația”.

Primatele catolic ungar *Vaszary* a împlinit vîrstă de 80 de ani.

Eată procedeu!

Se reduce portretul iubitului la o fotografie miniatură, de mărimea acelor cari se pun în medalioane, se acopere cu un fel de sticlă ori vernis pentruca să nu se scrojiască.

Acest potret se fixează la virvul ghetei sau pantofului, lingă cățaramă.

Cum vi-se pare fantazia Americanelor?

Natural, această modă prezintă o serie de avantaje pentru bărbații indiscreți, pentru maniaci, pentru afemeiați bolnavi, cari sînt într'o înfrigurată căutare de a surprinde amănunte din toaletele femeilor.

Americanele cari practică această modă, fără voe vor exiba ghetete și pantofii, orcît de puțin grațioase sînt aceste confecții în industria americană.

Cît despre ingeniozitate, frumos, plăcut, grație și farmec, toate aceste elemente cari predomină în moda europeană, nu prea le vedem în noua modă americană.

Celmult vedem un simbol:

Inteligentele americane pun la început pe iubiții lor deasupra pantofului, pentru ca apoi, să-i pună subt pantofi!

(Seara)

Don Ramiro.

Balul măestrilor români, ținut Duminecă în sala ospătăriei *Iosif Nedici* din *Oravița-rom.* a reușit și deastădată peste toate așteptările, avînd un rezultat uimitor, atît moral cît și material. Grație osirdiei inimosului episcop *Gheorghe Pipelca*, îngrijitor de cele obștești, balul acesta s'a avîntat din an în an, pănăce de rîndul acesta, ajutat și de Fanfara din *Vranî*, a ajuns a fi cea mai de seamă petrecere românească a carnavalului din ăstan.

Lumea literară din România, cum și presa rom. de dincoaci de munți a sărbătorit pe marele scriitor *I. Luca Carageale*, zbicuitorul moravurilor contimporane, din prilejul împlinirii anului al șasezecilea al vieții sale zbcuimate. „Societatea scriitorilor români”, și „Societatea autorilor dramatici” au arangeat la București un mare festival, la care au asistat și *A. S. Regală* Princesa *Elisabeta* cu principele *Carol*, împreună cu un mare număr de scriitori și artiști. Președintele „Societății scriitorilor români” într'un discurs omagial a zis: „Carageale este acela ce este Ceahlăul între munții noștri. Fără a ține seamă de suișuri și coborișuri. Ceahlăul este cel mai înalt munte al nostru. Carageale este fruntașul între fruntașii literaturii noastre”.

† *Dr. Bela nobil de Putnic*, consul a.-u. la *Vidin* distins cu mai multe decorații, originar din *Lugoj* și binecunoscut și aici în *Oravița*, unde a servit ca sublocotenent și unde ieșind, din armată, s'a căsătorit, a încetat subit din-viață la 12 Februar st. n. c. în *Vidin*, de unde a fost adus și inmormîntat la *Lugoj* în cripta familiară.

Boala contelui *Aerenthal* s'a agrvat, luptînd acum cum cu urmările unei aprinderi de pelița coastelor.

Regretăm mult neînțelegerea celor două choruri țărănești din *Vranî*, cari ca și cele din *Cacova*, instigate de oameni fără tragere de inimă pentru binele public, vatămă înaintarea, prin cerbicia lor. Inzistînd pe calea apucată, vom da pe față pe cei vinovați.

Petreceri: Azi, Simbătă seara producția corului vocal ort. rom. din *Ciuchici*; mîne, Duminecă la (18 Februar st. n. c.): producția tinerimei școlare din *Comoriște*, în folosul școlii române, concertul „Reuniunii gr. cat. de cîntări și muzică” din *Greovaț*, concertul cu program ales și variat al bravei „Reuniunii de citire și cîntări din *Coștei*, producția „Reuniunii rom. de cîntări și muzică” din *Rachitova*, concertul împreunat cu teatru al „Reuniunii de citire și cîntări” din *Mercina*, petrecerea cu joc a tinerimii rom. din *Răcășdia*, balul birjarilor rom. din *Oravița-rom.* ce se va da în folosul bisericii, ear Luni, (la 19 curent): ultima petrecere de carnaval a choriștilor gr. cat. rom. din *Oravița-rom.*

Inmormîntarea învățătorului *P. Gherga* s'a făcut Duminecă cu mare pompă în locul său natal *Oravița-rom.* asistînd public imens din toate straturile societății rom. din *Oravița* și împrejurime. Pogrețania a fost oficiată de preoții *Matei Popovici* (Goruia), *Simeon Luca* (Ilidie), *Gheorghe Popa* (Greovaț), *Gheorghe Neda* și *Cornel Jurca* (Oravița-rom.) și *Gheorghe Runcanu* (Ciclova-rom), ear sicriul a fost dus și însoțit de tovarășii lui inv. *Alexe Jianu* (Comoriște), *Aurel Popovici* (Broșteni), *M. Vorțanu* (Mercina), *S. Veveriță*, *I. Marganu* și *N. Călniceanu* (Ciclova-rom.), *C. Simu* (Rachitova), *P. Miclea* (Maidan), *C. Rusoveanu* (Greovaț) și *Gh. Lipovanu* (Oravița-mont.). Responsurile le-a cîntat cu înduioșare corul țărănilor din localitate, subt conducerea inv. *C. Lazăr*, ear pe drum a mai cîntat frumos și jalnic fanfara țărănilor din *Goruia*, înființată de bravul răposat. În cimitir a rostit un discurs funebru inv. *Gh. Lipovanu* în numele colegilor săi di tract. A fost pestetot o inmormîntare mare cum rar s'a mai pomenit. Dovadă că lumea a avut pe cine să jeliască. Sărmanul *P. Gherga* a fost un suflet nobil, învățător barnic, Român hun și om de omenie. În veci pomenirea lui!

La Paris oamenii învățați au descoperit un leac nou împotriva frigurilor, pe care îl fac dintr'o plantă sălbatică ce crește în *Guademala*.

Petrecerea choriștilor rom. din *Răcășdia* a reușit pedeplin, ceiace le poate servi de bun îndemn pentru viitor.

Domnul *C. Stere*, profesor universitar în Iași, i-a succes, după o muncă încordată de 12 zile, se adune întreg materialul referitor la conflictul ce se născuse între d-l deputat dietal *Dr. Alexandru Vaida-Voevod* și poetul *Octavian Goga*, din care a scos apoi adevărul, că nici unul nici altul nu e vinovat, ci: „Octavian Goga și *Al. Vaida* sînt numai victime ale unui fatal concurs de împrejurări. *Octavian Goga* nu este vinovat, el nu a fost la d-l *Kristóffy*! *Al. Vaida* și-a formulat acuzățiunea întemeiat pe informațiuni autentice, fiind deplin convins de dreptatea acuzățiunii. Deci rezultă, ca ultima concluzie, că d-l *Al. Vaida* trebuie să renunțe la acuzăția sa, ear d-l *Octavian Goga* trebuie se recunoască bunăcredința d-lui *Al. Vaida*”. Aceste concluzii din raportul ale d-lui *C. Stere*, au fost subscrise și de domni *Vaida* și *Goga*, cu declarația făcută din partea lor, că acum incidentul e închis!

† *Iuliana născ. Panciovan*, soția fruntașului neguțator din *Mercina* *Petru Ciuta*, mama oficiantului de bancă *Lazar Ciuta*, și soacra preoților *Avram Corcea* și *Terentiu Bugariu*, a adormit în Domnul după lungi și grele suferințe în 31 Ianuar v. 1912 la orele 3 dimineața în etate de 56 ani. Rămășițele pămîntești ale defunctei s'au așezat spre vecnica odihnă în cripta familiară din cimitirul gr. or. român din *Mercina* la 9 ore a. m. Reposata a fost o mamă și bunică de o bunătare rară, care va trăi astfel încă multă vreme în amintirea copiilor și nepoților ei. Odihniască în pace!

Prima școală civilă cu 7 clase, avînd a se da în clasa 7 cunoștințe agronomice, se va deschide în Septembrie c. la *Sibi*.

† *Silvia Drăgălină* născ. *Popovici*, soția d-nului *Patriciu Drăgălină*, președ. al comunității de avere din *Caransebeș*, după grele suferințe, în etate de 55 ani, și-a dat nobilul său suflet în minile preabunului *Dumnezeu* în 9 Februar st. n. c. la 3 ore dimineața. Fie-î țărina ușoară!

Epitropia fondului pentru ajutorarea ziaristilor români din *Ungaria* întrunindu-se la *Vinerea*, subt presiul inițiatorului acestui fond *Dr. I. Mihu*, s'a constituit în modul următor: președ. *Dr. Valeriu Braniste*, vicepreșed. *Dr. Ioan Lupas* și secretar *Ioan I. Lăpădat*.

† *Maria Aurelia Dr. Iovu* născ. *Bogdan*, după scurte și grele suferințe, în al 18-lea an al vieții, a trecut la cele vecinice Joi în 8 Februar st. n. c. la orele 10 seara. Odihniască în pace!

Din seminarului romano-catolic dela *Oradea-mare*, unde sînt pimiți și tineri greco-catolici, au fost eliminați 16 teologi români. Motivul eliminării — destul de curios — este faptul că teologii și-au permis să vorbiască și românește...

Poșta Redacțiunii.

Dr. V. M. Primit cu mulțumită. Se vor publica pe rînd. Restul în epistolă particulară. Salut.

Bibliografie.

A apărut Nr. 3, Anul al 7-lea, din revista „*Ramuri*” cu următorul sumar: *Caton Theodorian*: Scrisoare cu bucluc (schită); *I. U. Soricu*: Frangurele (poezie); *D. Tomescu*: Un descoperit de realități; *D-l A. C. Cuza*; *Eugenia Fl. Ionescu*: Mă duc (poezie); *I. N. Marinescu* Amintiri. *I. N. Pîrvulescu* Rugăciunea (poezie); *C. Ș. Făgețel*: Literatura în 1911, Revistele și critica II; *N. Bănescu*: Incurajarea la carte în „Școala Centrală” a *Craiovi*; *Petroniu*: Cronica teatrală. Păpușele. Cronica: *P. Cecropid*: Domnul *E. Lovinescu*: *W*: Suflet și cultură *D. Tomescu*: Viața Românească, Cartea *D-lui Loichiță*, Convorbiri literare *Luri-Ler* Cronică *Rimată*: *Homo Novus*.

„*Zori d Iulie*”. A apărut în editura librăriei *C. Sfetea*: *Spiridon Popescu* „*Zori de Iulie*” Novele și Schițe, și se află de vînzare la principalele librării din capitală și provincie. Se poate comanda și prin librăria *I. E. Tîeranu* d'aici, Prețul 2 coroane.

„Reuniunea sodalilor români din *Cluj*” publică într'o broșurică un „istoric și raport” asupra adunării sale generale din 4 Februar curent.

Editor-proprietar: *Gheorghe Jianu*.
Redactor-responsabil: *Ilie Oravițanu*.

Are leac boala de plumîni?

Eată o întrebare care preocupă pe toți cei chinuți de astmă, de tuberculoză de plumîni și de gîtlej, catar acut de plumîni, oftică, tusă rea, sau răgușeală necurmată și cari pînă acum nu si-au dat de leac. Ocare asemenea bolnav capătă dela noi **absolut gratis o carte cu icoane** scrisă de Dr. Guttman medicul sanatorului Finsen, asupra chestiunii: **E lecuibilă boala de plumîni?** Și mai capătă pe deasupra un pachet de probă cu teiuri dietetice excelente. Sute și mii de inși cari au folosit pînă acum aceste ceaiuri bune de leac, îl ridică pînă la cer, împreună cu medicii practici cari au ordinar aceste teiuri împotriva tuberculozei (oftice), astmă, catar de gîtlej și gîrgălod. Acestei trei nu e vr'un leac secret, se pregătește din plante Lieber fiind slobozite în comerț la ordin împărătesc. Prețul e atît de ieftin încît și cei mai săraci și-l pot comanda. Și ca să-l poată folosi ocare bolnav fără niciun risc, pentru încercare ne-am hotărît a trimite gratuit un pachet de tei și franco cartea germană „E cu leac boala de pept.”

Adresa: Puhmann & Co. Berlin, 928 Müggelstrasse 25.

10-4

Anunț.

O mașină nouă de treerat cu motor (benzină), cu 6 muteri, împreună cu garnitura completă, cu garanță, o vinde din mîna liberă:

Ion Almajan proprietar în Zsurzsova (p. Kákófalva).

Albert Jancsus

primind prăvalia lui
G. Ivaskovits din strada principală „La mîța neagră“

își va da toată silința a menține numele bun al acestui magazin bogat asortat cu tot felul de articole moderne de manufactură, **casă solidă-creștină**, unde se capătă și bumbac, cîrpe, pînză și mătăsuri veritabile, cu **prețuri fixe**, absolut solide. — Serviciu culant. Comandele pentru cei din jurul Orăviții încă se efeptuesc cu promptitudine.

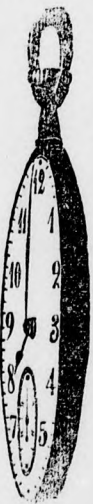
Urmașul lui

Leopold Duma Alexandru Stankovits,

ciasornicar și giuvaergiu
în Oravița, strada principală,

recomandă
On. public din Oravița și împrejurime bogatul său asortiment în oroloage de părete, de buzunar de aur, de argint, de dublé, de nickl, ceasuri deșteptătoare, lanțuri frumoase, inele, cercei, cu prețurile cele mai ieftine, Thermometru, ochilari, zîrte, după ord. medicului. Reparaturi da oroloage se efeptuesc pe lingă garanță, prompt și în modul cel mai cunoștiințios.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosiască **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depărtează de pe față și de pe mîni orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pînă acum. Se capătă la: **Apoteca Sfîntul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvalia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt picăturile americane. Prețul 1 cor.

La brutarul

Ilie Radoslav din Oravița-rom.

(lingă biserică) se capătă făină bnnă, franzele și cornuri minunate, colaci și prescuri de mărîmî diferite. Serviciu prompt și culant.

Vînzare de petrol dela fabrică și făină dela Moara de foc a Societății Căilor ferate din localitate la
Ignațiu Feldmann
Oravița.

Pictorul Nicolae Hașca

din Oravița, pictează steaguri, icoane, răpizi, și slte lucruri bisericesti cu prețuri absolut solide.

La

Tipografia „Progresul”

în Oravița se capătă

toffelul de tipărituri,
cu prețuri absolut solide.

Prăvălie nouă de ceasornice și bijuterii.

Am onoare a aduce la cunoștiință on. public din Oravița, și împrejurime, că mi-am deschis în Casa negustorului Iuliu Weiss, în strada principală din Oravița-montană o

prăvălie nouă de ciasornice și bijuterii.

Primesc orce lucrări în bransa mea, cum și totfelul de reparaturi pelingă garanță. Reclamînd binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez

Cu distinsă stimă

Krems M. L.
ceasornicar și giuvaergiu.

Firma

M. Atzinger & Comp.

din Oravița montană

vinde, din cauza desfacerii despozitului de gramfoane,

orce patefoane, eufeane, gramafoane cu o reducere de 20 la sută, ear plăcile cu cîte 2 cor.

Farmacia „La vulturul negru”

(Apoteca bătrîna)

ORAVIȚA

Fondată la anul 1797.
Proprietatea Knoblauch din 1817.
Telefon Nr. 59.

Spirtul Mentholos — Knoblauch

preparat al farmaciei „La vulturul negru” din Oravița, prețul dela 40 fil. pînă la 2 cor.

Kremă de lilie americană	à Cor.	1.-
Pudră de lilie americană, albă, roză și crème	„ „	1.20
Săpun de lilie american	„ „	-.70
Pieaturî pentru dinți	„ „	1.-
Picături chineze pentru dinți	„ „	70.-
Esență de liqueur, rom, preparat Knoblauch,	1 Litru à 20 fil.	
Bomboane pentru tusă	à 20-60 „	
Esență de mușchi izlandeze specialitate engleză	à Cor.	1-1.50
„ „ „ pentru reumă	à Cor.	1.-

Leac împotriva panglicei (limbricul mare).

Mare depozit de articole de gumă, pentru bărbați și femei, legături pentru soboriți dela fabrice de primul rang indigene și străine.

Ceiece nu s'ar găsi în depozit se căștigă prompt în 2-3 zile fără nicio cheltuială.

Comande dela 6 coroane însus se trimit gratuit.

Parfumerie și preparate cozmecice, cremă pentru obraz, săpunuri și alte specialități ale farmaciei se capătă la

„Apotecăria bătrîna” a lui Max de Knoblauch în Oravița
în ulița mare, peste drum de oteul „Coroana”.